

Ivan Janek

ACHILLEUS

I.

OBSAH

6	Prológ
9	Skýros
59	Lyrnessos
65	Rozhovor „bohov“
69	Iolkos
103	V okolí Kastenei

PROLÓG

Deň za dňom naše činy prepadajú do hlbkej temnoty zabudnutia
bývali dni, keď každý z nás dúfal, že naše mená nezapadnú
sypkým prachom času
veď mnohí z nás vykonali činy, čo s úctou spomínať na ne dá sa
navěky
šire moria búrlivých vln penivých sme preplavili na koráboch
rýchlych
bezpočet súbojov krvavých vyhrali, aby sme stanuli pri hradbách
trójskych
zatínajúc zuby v bojoch na rovinách trójskych sme vydávali
všetky sily
vo víre spevov a tancov víťazných osláv po nich zas ocitali sme
sa potom
v časoch, keď bol dopriaty zbraniam mier, sme trávili noci
v objatí žien
ich láska nám dávala zabudnúť na priateľov v krutých bojoch
padlých
dobýjali sme vysoké hradby nepriateľov, Trójanov bezcitných,
krutých
dobýjali sme i nežné srdcia krásnych, hrdých trójskych dievčat
a žien

I.

Krajina sa začala prebúdzat' do nového dňa pomalým, ospalým tempom, akoby si dnešný deň chcel dať načas, oddiaľujúc svoj príchod, no aby zároveň o niečo neskôr dorazil v zrýchlenom, splašenom tempe odetý do slávnostného rúcha.

Na prvý dojem by si ktokoľvek neznalý pomerov, ktoré vládnu na tomto kúsku sveta, mohol pomyslieť, že tu žije snáď iba divá zver, voľne sa túlajúca po príhlých lesoch, rovinách a lúkach vôkol nich. Svedčilo o tom i ticho, ktoré nerušil ani len poryv vetra či vlnobitie mora o šire brehy.

Iba slabučký vánok sa pohrával so stebkami trávy, kde-tu vyrašenými v trsoch okolo morského brehu. Ani on však nenarúšal lesklú morskú hladinu, ktorá sa rozliehala do diaľky v blankytne modrej kráse.

Nový deň sa k svojmu príchodu hlásil zatiaľ iba tlmeným svetlom, ohnivý kotúč slnka sa ešte na svoju púť nevydal, no čoskoro akoby už-už chcel vykuknúť z morskej šíravy a stúpať z nej do výšok nebeských, rozžiariť more i zem a vysušiť chladnú rosu jarného rána.

Na morských brehoch sa nedialo nič, ani len lode rybárov nebrázdili more ako v iné dni o takomto čase. Nebolo počuť zvučný hovor rybárov a ich pomocníkov, chváliacich sa svojimi úlovkami či sťažujúcich sa na nepriazeň osudu pri nočnom love. Zdalo sa, že všetci niekam zmizli, opustiac tento kúsok zeme a zanechávajúc ho napospas prírodným živlom. Zdanie prázdnoty nerušilo nič, nič, čo by ľudskými zmyslami mohol zachytiť človek stojaci na pobreží a kochajúci sa krásou začínajúceho sa rána.

Musel by mať zmysly, ktoré nepatria ľuďom, iba ak niektorým zvieratám či bytostiam vyšším, aby mohol zistiť, že v niečom sa mylí, že čosi tu nesedí. Akoby nad všetkým tým tichom a krásou rána viselo zvláštne napätie, akýsi neviditeľný obraz, ktorý na čosi upozorňoval, čosi naznačoval...

Neďaleko od pobrežia sa pod úpäťm kopca rozprestierala obec s domčekmi a chatrčami, v ktorých doteraz vládol pokoj. Nezvyčajne tichý obraz mestečka dotváral atmosféru opusteného kraja, akoby tu skutočne už nikto nebol a po ľuďoch ostali len prázdne domy a chatrče, čakajúce až ich zub času začne nahlodávať a završí dielo skazy celého kraja.

Napriek tomu mestečko vytváralo zdanie, že ešte včera tu niekto žil, domčeky boli riadne postavené, opravené, dvíhali sa z roviny od morského pobrežia smerom k úpätiu kopca, ktorý sa týčil nad okolím, a potom ďalej do jeho svahu. Čím vyššie na kopci stáli, tým honosnejším dojmom pôsobili.

Na samom vrchole kopca bol nádherný výhľad na široký kraj a more obkolesujúce zo všetkých strán pevninu. Takýto výhľad na kraj nemohol patriť hocikomu v meste, mohol patriť iba ak samému panovníkovi tohto kraja. O tom nenechal nikoho na pochybách pohľad na vrchol kopca, kde stál palác. Vzbudzoval dojem mohutnosti a sily a zároveň rešpekt, čo svedčilo o tom, že sídlo patrí naozaj panovníkovi, kráľovi tejto časti sveta, kráľovi kraja, kde v dnešné ráno akoby nikto nežil.

Celý ráz opustenosti mal zmeniť prvý lúč slnka, opatrne sa derúci z hladiny mora nad obzor, ktorý mal oživiť smutný, opustený kraj, kde riadneho života niet. Strnulosť dnešného

rána naozaj čoskoro osvietil kotúč slnka vystupujúci z mora a hneď, nečakajúc, čo sa bude v nastávajúcich chvíľach diať, zažiaril svojimi lúčmi v plnej sile na ospalé mestečko i kráľovský hrad.

Najskôr sa ozvala ovečka kdesi na okraji mesta zavretá so svojim stádom v ohrade, budiac tak ostatné i svojho gazdu, aby sa na čerstvú pašu mohla dostať, kým zrána ešte pálava zo slnka nie je taká veľká.

A čoskoro na to sa začalo mestečko rýchlo meniť. Kde-tu už bolo počuť ospalé hlasy čerstvo prebudených ľudí, akoby nechceli pripustiť k životu nový deň a ešte nejeden z nich by si chcel predĺžiť čaro minulej noci.

Však lenivá túžba mala byť prečo v mysliach obyvateľov tohto kraja hlboko zarytá. Už niekoľko dní tu vládla mimoriadna nálada, odohrávali sa tu hry a obrady na počesť bohov, konajúce sa rok čo rok dlhé veky, vždy z jari, keď prebúdza sa celý tunajší svet vo svojej novej sile na ďalšie dlhé obdobie roka. Ľudia zmorení niekoľkodňovými oslavami, pri ktorých tečie prúdom víno, mnohých maškrt lenivejú telá i najzdatnejších mužov a najštíhlejších žien a od tanca únavou k ránu ochabujú duše i telá, ktoré nechcú sa dočkať nového dňa a čo najdlhšie si chcú vychutnať slasť, ktorá zmárala ich po celý predchádzajúci deň až do hlbokaj noci.

Slnkom prebúdzané mestečko akoby sa ešte chvíľu chcelo brániť prebratiu do nového dňa, a tak každý, kto ešte mohol, snažil sa dochutnať čaro včerajších osláv.

No z mnohých miest sa už začal ozývať smiech, pri ktorom si muži v živej reči rozprávali o najlepších zážitkoch predchádzajúceho dňa, a kde-tu zas hlúčik žien v tajomnom duchu si zjasňoval pikantné príhody, najmä o mužoch a ich pokleskoch, ktoré sa udiali vo víre osláv. Niekde však žiadna z takýchto tém nemohla uspieť, milencom iné sú hovory bližšie, tým ani veľa slov netreba, keď si v rozkoši vychutnávajú prebúdzajúce sa ráno.

Dnešný deň však nemal brať žiadny ohľad na slabôstky, strasti či potešenia predchádzajúcich dní, teraz prichádzal

deň, keď musel byť každý obyvateľ mesta čulý od rána. Deň najposvätnejšej slávnosti, od ktorej závisel celý ďalší rok, deň, keď úcta, ktorú mal dnes každý prejavíť, sa v očiach iných sledovala prísne. Nik z obyvateľov nesmel dnešný deň znevážiť či z vlastnej vôle vykonať niečo, čo by poškvrnilo vzdávanie úcty bohom.

Celé mestečko vedelo, čo sa v takýto deň bude diať. Slávnosti sa chystali už od rána a pri príprave ceremónií, ktoré sa mali začať v popoludní, mal každý jednotlivec svoje miesto, svoju povinnosť a tú musel splniť. Nedobre by sa skončil tento deň pre každého, kto by si proti sebe poštvával hnev bohov a svojho kráľa.

Chťiac-nechťiac sa pre každého napokon nový deň začal a slastné chvíľky, čo trochu predĺžili predchádzajúci beh osláv, boli preč. Ženy i muži sa rozliezli za svojou robotou, aby zabezpečili na dnešnú oslavu dostatok jedla, pitia i drevo na ohne, aby ošetrili statok a niektorí, čo mali úlohy zložitejšie, pripravili svojim bohom na počesť oslavu hodnú ich úcty a veľkosti.

Zatiaľ čo väčšina ľudí v útrobach mestečka mala chuť ešte stále si vychutnávať bezstarostnosť predošlých dní, vnútri kráľovského paláca vládla od skorého rána radostná nálada. Akoby aj nie, veď tam, kde je mnoho mladých dievčat siahajúcich až k najvyšším počtám, sa takáto udalosť vždy radostne očakáva. A v paláci bolo mladých dievčat nadostač, ba dalo by sa povedať, že v poslednom čase ich tam bolo akosi veľa, snáď až príliš. Možno sa ich veľký počet zdal prehnaný tomu, kto pomery v paláci okúsil iba chvíľu. Takýto dojem však isto musel mať každý, kto skúsil, čo všetko takéto mladé krásy dokážu. Ako rýchlo vedia v jednej chvíli rozprúdiť chaotický hukot, v palbe ktorého sú bezmocné i zbrane kráľa a jeho najvernejších bojovníkov.

V čulom ruchu vyvolanom dievčatami a mladými ženami ubiehalo aj dnešné ráno v kráľovskom paláci. Len čo stihli pootvárať oči zbudené slnkom a zhomom šíriacim sa z mestečka, začali konať a chystať sa na to, na čo sa tešili tolko